

Tehtävä 1.

a) Emoyritys E OY:llä on kaksi tytäryritystä, I Oy ja L Oy. E Oy on hankkinut I Oy:n osakkeista 70 % hintaan 70 000 euroa ja L Oy:n osakkeista 75 % hintaan 30 000 euroa. I Oy:n oma pääoma oli hankintahetkellä 80 000 euroa ja L Oy:n 50 000 euroa. Laske konserniaktiiva/-passiiva.

b) Sinulla on käytössäsi tiedot Vakuutusyhtiö2 OY:n taseen omaisuuseristä kalenterivuosien 2017 ja 2016 lopussa. Taseen vastaavien omaisuuserät on esitetty Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (140/2016) mukaisesti. Sinulla on myös käytössäsi tiedot saman yhtiön investointien ja rahoituksen rahavirroista vuosina 2017 ja 2016. Laske Liiketoiminnan rahavirta 1.1.-31.12.2017.

<i>Vastaavaa</i>	31.12.2017	31.12.2016
<i>Sijoitukset</i>		
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä	3 000	2 000
<i>Muu omaisuus</i>		
Koneet ja kalusto	11 000	10 000
Tavaravarastot	1 100	1 000
Rahat ja pankkisaamiset	2 100	3 200
<i>Siirtosaamiset</i>		
Muut siirtosaamiset	30	100
Vastaavaa yhteensä	17 230	16 300
Rahavirrat	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Investointien rahavirta	-200	-2 000
Rahoituksen rahavirta	600	1 100
Liiketoiminnan rahavirta	?	600

(10 p)

Vastaus:

Rahavarojen muutos = investointien rahavirta + rahoituksen rahavirta + liiketoiminnan rahavirta

Kokonaisrahavirta (ts. rahavarojen muutos)	-1 100
Investoinnit ja Rahoitus yhteensä	400
joten Liiketoiminnan rahavirta on	-1 500

(Leppiniemi-Kykkänen, s. 164-166):

Tehtävä 2.

Olet saanut työpaikan helsinkiläisestä vakuutusyhtiöstä. Yhtiö on perustanut joitakin vuosia sitten vahinkovakuutusyhtiöryityksen erääseen toiseen eurooppalaiseen maahan. Kyseisen maan vahinkovakuutusmarkkina on kasvanut 4 prosenttia vuosittain: viime vuonna koko vahinkovakuutuksen maksutulo kyseisessä maassa oli 300 miljoonaa euroa.

Yhtiöön sijoitettiin 25 miljoonaa euroa ja sijoitukselle toivottiin 5 prosentin vuosituottoa. Toiminta ei kuitenkaan lähtenyt toivotulla tavalla liikkeelle. Yhtiö on tehnyt alkuvuosinaan 10 miljoonaa euroa tappiota mm. johtuen siitä, että sijoitustuottoja ei käytännössä ole saatu. Yhtiön markkinaosuus on kasvanut viime vuosina prosenttiyksikön vuodessa ollen viime vuonna 10 prosenttia. Yhtiön vakuutuskanta on sellainen, että maksutuotto on käytännössä sama kuin maksutulo. Vastuuvelka on puolet maksutulosta. Viime vuonna yhtiön vahinkosuhte oli 80 prosenttia ja yhtiö onnistui tekemään nollatuloksen. Yhtiötä pitäisi kuitenkin lisäpääomittaa 3 miljoonalla eurolla, jotta se täyttäisi vakavaraisuusvaatimukset.

Olet käymässä vuoden vaihteessa Oulussa ja lähdössä junalla Kuopion kautta takaisin Helsinkiin. Muutamia minuutteja ennen juna lähtöä saat puhelun em. tytäryhtiöön liittyen. Kuulet, että tytäryhtiön tilanteesta on keskusteltu suomalaisen emoyrityksen johtoryhmässä, missä on pohdittu toiminnan lopettamista tai jatkamista.

Ryhmän jäsen A on sitä mieltä, että tytäryhtiön toimintaa ei yksinkertaisesti millään voida lopettaa: tällöin menetetään osa yhtiöön sijoitetuista rahoista.

Ryhmän jäsenen B mielestä pitäisi katsoa viisi vuotta eteenpäin. Pitäisi laskea se hinta, mikä on yhtiön osakkeista viiden vuoden kuluttua pitäisi saada, jotta päästäisiin nolliille. Laskelma tehtäisiin niin, että tuottotavoitteesta luovuttaisiin menneiden vuosien osalta. Oletuksena olisi, että vahinkovakuutusmarkkina ja markkinaosuus kasvavat kuten tähänkin asti ja liikekulut saataisiin pidettyä euromääräisesti viime vuoden tasolla. Kunkin vuoden voitto tuloutettaisiin emoyhtiöön.

Jäsenen C mielestä B:n viisi vuotta eteenpäin katsovassa ajattelussa on järkeä, mutta pitäisi laskea tuotto-odotus kyseiselle ajalle erilaisia oletuksia käyttäen.

i) pessimistinen kehitys: nykytila jatkuu

ii) keskiverto kehitys: B:n oletukset

iii) optimistinen kehitys: B:n oletukset muuten, mutta sijoitusten tuoton oletettaisiin kasvavan tasaisesti 10 prosenttiin seuraavan viiden vuoden aikana.

Näissäkin vaihtoehdoissa unohtettaisiin menneet vuodet. Eri kehityskulkujen oletettaisiin olevan yhtä todennäköisiä.

Johtoryhmä pyytää sinua luokseen kertomaan näkemyksiä tilanteesta heti, kun juna Oulusta on saapunut Helsinkiin. Teet tarvittavat laskelmat ja palautat mieleen argumentit, jotka aiot A:lle B:lle ja C:lle esittää. Sinulla on tasan 6 tuntia aikaa asian selvittämiseen. Koko matka-aikaa et tälle asialle voi kuitenkaan uhrata, koska olet ajankuluksesi mm. päättänyt tekaista yhden

vakuutusyhtiön tilinpäätöksen ja ratkoa muutamia muita ongelmia. Muista, että Kuopiossa juna voi muuttua lentäväksi kalakukoksi ja Esa Pakarisen näköinen konduktööri saattaa ilmestyä vaunuun soittelemaan haitaria. Pohdi asia siis valmiiksi ennen Kuopiota. Käytössäsi on vain kynä, ruutupaperia ja funktiolaskin.

Verotusta ei tarvitse ottaa huomioon. Yhtiöllä ei ole muita omaan pääomaan luettavia eriä kuin osakepääoma. Yhtiöllä ei ole pääomalainoja.

Tee mahdolliset tarvittavat lisäoletukset. Voit käyttää yksinkertaistuksia laskelmien helpottamiseksi, mutta tuo nämä esiin vastauksessasi.

p.s. Tehtävässä esitettyjen lukujen järkevyyteen ei tarvitse ottaa kantaa.

(15 p)

Vastaus:

vastaus A:lle: uponneet kustannukset, Knüpfer & Puttonen, luku 5.2 sivu 108

vastaus/ laskelma B:lle, Knüpfer & Puttonen, luku 4.3.2 sivut 94-95

vastaus/ laskelma C:lle; Knüpfer & Puttonen, luku 6.1, sivut 135-136

Tehtävä 3.

Selitä termit ja vertaa niitä keskenään. Kerro mihin, ne liittyvät ja mitä eroa ja/tai yhteistä niillä on. Anna vastauksesi erityisesti vakuutusyhtiön näkökulmasta.

- a) Varat ja vastuut
- b) Valvonnallinen pääoma ja riskipääoma
- c) Jatkuva toiminta (going concern) ja selvitystila (gone concern)
- d) suhteellisuusperiaate ja olennaisuusperiaate
- e) vakuutusmaksutulo ja vakuutusmaksutuotto
- f) vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu
- g) Vakuutusmaksuvastuun prospektiivinen ja retrospektiivinen laskutapa

(15 p)

Vastaus:

a) Vakuutustalous, luvut 2.3.1, 2.3.1.1 ja 2.3.1.2

b) Vakuutustalous, luvut 2.3.1.3

c) Vakuutustalous, luvut 2.5 ja 2.7

d) Vakuutustalous, luvut 2.8, 2.8.1 ja 2.8.2

e) Vakuutustalous, luvut 9.3 ja 9.4

f) Vakuutustalous, luvut 9.2 ja 9.3

g) Vakuutustalous, luku 9.3

Tehtävä 4.

Vahinkovakuutusyhtiö Oho!, henkivakuutusyhtiö Aargh! ja työeläkevakuutusyhtiö Zzz... ovat julkistaneet tilinpäätöksiensä liitetiedoissa seuraavien taulukoiden taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut. Sijoitustoimintaan liittyvät tunnusluvut ja niiden erittelyt on esitelty toisaalla tilinpäätöksissä ja ne täyttävät viranomaisvaatimukset liitetietoja koskien. Ottaen huomioon tämän,

täyttävätkö tässä esitetyt yhtiöiden liitetietotaulukot annettujen tietojen osalta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa tunnuslukujen raportoinnille asetetut vaatimukset? Elleivät täytä, niin kerro mitä puutteita niissä on suhteessa asetuksen vaatimuksiin?

	Vahinkovakuutusyhtiö Oho!		
	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut		
	2017	2016	2015
Liiketulos (milj. €)	182	70,9	231,6
Kokonaistulos (milj. €)	149,6	62,1	223,1
Kokonaispääoman tuotto %	4,7	2,4	5,9
Vakuutusmaksutulo (milj. €)	545,6	581,9	600,6
Yhdistetty kulusuhde, %	109,5	101,7	89,5
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	452	475	510

	Henkivakuutusyhtiö Aargh!		
	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut		
	2017	2016	2015
Liiketulos (milj. €)	101,4	91,4	36
Kokonaistulos (milj. €)	92,3	77,7	46,7
Kokonaispääoman tuotto %	4,5	3,9	3,8
Vakuutusmaksutulo (milj. €)	443	378,1	413,3
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	152	143	139

	Työeläkevakuutusyhtiö Zzz...		
	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut		
	2017	2016	2015
Liikevaihto (milj. €)	5813	3780	4413
Vakuutusmaksutulo (milj. €)	3675	3580	3413
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset (milj. €)	4008	3790	3675
Kokonaisliikekulut	109	110	115
Vakavaraisuuspääoma (milj. €)	9245	8999	8750
- suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,8	1,9	2,1
Vastuovelka (milj. €)	29005	27804	28506
Eläkevarat (milj. €)	39890	38700	37900
TyEL-palkkasumma (milj. €)	16700	16600	16200
TyEL-vakuutusten lukumäärä	21150	21900	21895
YEL-työtulosumma (milj. €)	750	790	810
YEL-vakuutusten lukumäärä	31000	33000	33500

(10 p)

Vastaus:

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (614/2008), 11 § (ajantasaisen lainsäädännön mukaisena)

Tehtävä 5.

- a) Määrittele lyhyesti seuraavat johdannaissopimukset
 - i. Optiosopimukset
 - ii. Termiinisopimukset
 - iii. Koron- ja / tai valuutanvaihtosopimukset
- b) Miten em. johdannaissopimuksista (i, ii ja iii) kirjataan tilinpäätökseen sopimuksen
 - 1. solmimisen ja
 - 2. sulkemisen yhteydessä
- c) Miten em. johdannaissopimuksia (i, ii ja iii) käsitellään tilinpäätöksessä olettaen että ne on tehty muussa kuin suojaamistarkoituksessa

(10 p)

Vastaus:

Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 14/2012, 8 luku